

Received: 15 May 2023

Revised: 16 October 2023

Accepted: 24 October 2023

PROBLEM OF THE GUN CONTROL LAWS: THE COMPARATIVE STUDY AMONG AUSTRALIA, NORWAY, SOUTH KOREA AND THAILAND

Wichachaya PATTARAPAKORNCHAI¹ and Sanyapong LIMPRASERT¹

¹ Faculty of Law, Rangsit University, Thailand; wichcha14@hotmail.com (W. P.);

lsanyapong@gmail.com (S. L.)

Handling Editor:

Professor Dr.Chanathat BOONRATTANAKITTIBHUMI European International University, France

(This article belongs to the Theme 1: Humanities & Social Sciences for Sustainable Development)

Reviewers:

1) Professor Dr.Attapol KUANLIANG	Midwestern State University, USA.
2) Professor Dr.Korakod TONGKACHOK	Thaksin University, Thailand
3) Assistant Professor Dr.Supatra PHANWICHIT	STOU, Thailand

Abstract

This article focuses on legal issues regarding the possession and using firearms in Thailand under the Firearms, Ammunition, Explosives, Fireworks, and Imitation Firearms Act, 1947. This article also studied and compared the gun control law in Australia, Norway, South Korea, and Thailand in order to improve and develop gun control laws in Thailand to be effective and appropriate for the context of Thai society. The study found that gun control law Thailand has legal problems in pre-issuing and post-issuing a firearm license. Legal problems of pre-issuing a firearm license are still vagueness regarding the definition of firearms and the purpose and qualifications of the firearm applicant. Moreover, the gun control law has not set legislation on the issue of mental health examination and safety knowledge in the possession and use of firearms before issuing a license. For legal problems after issuing a firearm license is unclear on the issue of revocation of a license and there is no law to inspect firearm possession, renew of a license, safe storage of firearms, inspection of firearm storage, and use of firearms on purpose of application.

Keywords: Firearm, Measure, Legal Problem, Crime, Gun Control

Citation Information: Pattarapakornchai, W., & Limprasert, S. (2023). Problem of the Gun Control Laws: The Comparative Study among Australia, Norway, South Korea and Thailand. *Thai Interdisciplinary and Sustainability Review*, 12(2), 113-120. <https://doi.org/10.14456/tisr.2023.10>

ปัญหาข้อกฎหมายควบคุมอาวุธปืน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง ออสเตรเลียม นอร์เวย์ เกาหลีใต้ และไทย

วิชชา ภัทรปกรณชัย¹ และ สัญญพงศ์ ลิ้มประเสริฐ¹

1 คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต; wichcha14@hotmail.com (วิชชา); lsanyapong@gmail.com
(สัญญพงศ์)

บรรณาธิการผู้รับผิดชอบบทความ:

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ชนทัต บุญรัตนกิตติภูมิ มหาวิทยาลัยยูโรเปียน อินเตอร์เนชันแนล ประเทศฝรั่งเศส
(บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของหัวเรื่องที่ 1: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน)

ผู้ทรงคุณวุฒิผู้พิจารณาบทความ:

1) ศาสตราจารย์ ดร.อรรถพล ควรเลี้ยง	มหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี สหรัฐอเมริกา
2) ศาสตราจารย์ ดร.กรกฎ ทองชะโชค	มหาวิทยาลัยทักษิณ
3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา แผนวิจิต	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มุ่งศึกษา ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนของประเทศไทย ภายใต้พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 อีกทั้งยังศึกษา กฎหมายเกี่ยวกับการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนในต่างประเทศ อันได้แก่ ประเทศออสเตรเลียม ประเทศนอร์เวย์และ ประเทศเกาหลีใต้ เพื่อเปรียบเทียบ เสนอแนะทางการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยยิ่งขึ้น ผลการศึกษาพบว่า กฎหมาย ควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยมีปัญหาความไม่ชัดเจนในข้อกฎหมายทั้งก่อนและหลังการออกใบอนุญาตครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน ดังนี้ คำนิยามอาวุธปืน วัตถุประสงค์และคุณสมบัติผู้ขออนุญาต การตรวจสอบสภาพจิตใจของผู้ขออนุญาต ความรู้ด้านการปลอดภัยในการครอบครองและใช้อาวุธปืน การเพิกถอนใบอนุญาต อีกทั้งไม่มีข้อกฎหมายที่บัญญัติให้ ตรวจสอบการจดทะเบียนอาวุธปืนให้ปลอดภัยและการตรวจสอบการใช้อาวุธปืนตามวัตถุประสงค์

คำสำคัญ: อาวุธปืน, มาตรการ, ปัญหาข้อกฎหมาย, อาชญากรรม, ควบคุมอาวุธปืน

ข้อมูลการอ้างอิง: วิชชา ภัทรปกรณชัย และ สัญญพงศ์ ลิ้มประเสริฐ. (2566). ปัญหาข้อกฎหมายควบคุมอาวุธปืน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างออสเตรเลียม นอร์เวย์ เกาหลีใต้ และไทย. *สหวิทยาการและความยั่งยืนปริทรรศน์ไทย*, 12(2), 113-120. <https://doi.org/10.14456/tisr.2023.10>

บทนำ

ประเทศไทยจึงได้บัญญัติและประกาศใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 เพื่อใช้ควบคุมการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน (กระทรวงมหาดไทย, 2555) และได้รับการแก้ไขปรับปรุงหลายครั้ง แต่ปัญหาอาชญากรรมร้ายแรงที่เกี่ยวข้องกับอาวุธปืนมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ รายงานสถิติคดีที่เข้าสู่ศาลยุติธรรม พบว่า คดีอาวุธปืนติดอันดับข้อหาที่ขึ้นสู่การพิจารณาสูงสุด 5 อันดับของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร (สำนักงานศาลยุติธรรม, ม.ป.ป.) ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและเกี่ยวเนื่องกับอาวุธปืนนั้นได้ส่งผลกระทบต่อแรงตบะบุคคล ครอบครัวและสังคม (Amnesty International, n.d.) อาทิเช่น เหตุกราดยิงที่จังหวัดหนองบัวลำภูทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง 37 คน ซึ่งผู้เสียชีวิตในเหตุเหตุกราดยิงที่จังหวัดหนองบัวลำภูส่วนมากเป็นเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ปี ทำให้เกิดความเศร้าสลดหดหู่ไปทั่วประเทศ (The Standard Team, 2565) ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนของประเทศไทย อีกทั้งยังเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนระหว่างประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยยิ่งขึ้น

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอนุญาตครอบครองอาวุธปืน

สืบเนื่องจากแนวคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาติที่กล่าวว่า มนุษย์มีสิทธิตามธรรมชาติที่จะต่อสู้หรือต่อต้านผู้อื่นที่มาล่วงละเมิดต่อชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของตนเพื่อความมั่นคงในชีวิตและเสรีภาพของมนุษย์ แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิตามธรรมชาติและเสรีของบุคคลดังกล่าวนี้ได้พัฒนาเป็นแนวความคิดที่สนับสนุนสิทธิในการถือครองอาวุธ ซึ่งเป็นสิทธิที่ประชาชนจะมีอาวุธเพื่อรักษาชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สิน ได้ถูกบัญญัติในรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ ของแต่ละประเทศ (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2564) เช่น สิทธิในการครอบครองอาวุธเพื่อป้องกันตนเองและทรัพย์สินภายใต้รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืน

วิธีการใช้อำนาจในการจำกัดหรือควบคุมการใช้เสรีภาพของปัจเจกชนเพื่อป้องกันความไม่สงบเรียบร้อยในสังคมถือเป็นการควบคุมทางสังคมประเภทหนึ่ง ซึ่งวิธีการดังกล่าวสามารถกระทำโดยผ่านกฎหมายและการบริหารงาน รัฐจึงมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดกฎเกณฑ์และออกคำสั่งเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือคำสั่งที่ได้ออกไว้ ดังนั้น รัฐใช้อำนาจในการควบคุมสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชน คือ การป้องกันมิให้มีการกระทำที่จะกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและการระงับการกระทำดังกล่าวเพื่อให้เกิดความสงบ (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2564)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายควบคุมอาวุธปืน

ประเทศไทยมีกฎหมายควบคุมอาวุธปืนเพียงฉบับเดียว คือ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2513 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ผลบังคับใช้มาช้านาน ส่งผลให้ข้อกฎหมายบางมาตราไม่สอดคล้องและไม่ทันสมัยกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน (สหพัฒน์ หอมจันทร์, 2562; ชาตชาย วิริยะเจริญกิจ และ สุรัสวดี แสนสุข, 2562; พรนัชชา ชวนชม, 2558; วิชาญ น้อยโต, 2557) ดังนั้น มาตรการหรือข้อกฎหมายบางมาตราของพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 จึงจำเป็นต้องปรับปรุงโดยเร่งด่วน (Suriyavorapunt, 2018; Pornchookiet & Kanyajit, 2021)

ระเบียบวิธีวิจัย

แต่ละประเทศล้วนมีบริบทด้านสังคมและวัฒนธรรมของตนซึ่งส่งผลให้ความเข้มงวดของกฎหมายควบคุมอาวุธปืนของแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกันออกไป ผลการสำรวจโดย World Population Review ในปี 2565 พบว่า ประเทศ

ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

ออสเตรีย ประเทศนอร์เวย์ และประเทศเกาหลีใต้ จัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีจำนวนผู้เสียชีวิตจากอาวุธปืนต่ำ คือไม่ถึง 1% (World Population Review, 2023; Simmons, 2011) ผลพวงจากอัตราการเสียชีวิตด้วยอาวุธปืนที่ต่ำในประเทศออสเตรีย นอร์เวย์ และเกาหลีใต้ ดึงดูดให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงควมมีประสิทธิภาพในการจัดการและควบคุมการครอบครองอาวุธปืนในประเทศดังกล่าว โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยและของต่างประเทศ ได้แก่

- 1) กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490
- 2) กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศออสเตรีย ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยข้อตกลงอาวุธปืนแห่งชาติ (The Australian National Firearms Agreement, 1996)
- 3) กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศนอร์เวย์ ได้แก่ พระราชบัญญัติอาวุธปืน 1961 (Act on Weapons, Firearms, Weapon Parts and Ammunition of Norway, 1961) และ ข้อบังคับเกี่ยวกับอาวุธ อาวุธปืน ส่วนประกอบของอาวุธและเครื่องกระสุน (Regulations on Weapons, Firearms, Weapon Parts and Ammunition of Norway, 2021)
- 4) กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศเกาหลีใต้ ได้แก่ พระราชบัญญัติการจัดการความปลอดภัยของอาวุธปืน ดาบ วัตถุระเบิด (Act on the Safety Management of Guns, Swords, and Explosives, 2018)

ผลการวิจัย

มาตรการเกี่ยวกับก่อนออกใบอนุญาตครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับคำนิยามอาวุธปืน ความหมายอาวุธปืนในต่างประเทศจะพบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนพบว่า มีการกำหนดคำนิยามทั่วไปและความหมายเฉพาะของอาวุธปืน ส่วนพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ.2490 มาตรา 4(1) ได้ให้คำนิยาม อาวุธปืน หมายความว่ารวมถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้ส่งเครื่องกระสุนปืนโดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊สหรืออัดลมหรือเครื่องกลใด ๆ ซึ่งอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้นๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง จะเห็นได้ว่า บทนิยามอาวุธปืนกำหนดความหมายเป็นการทั่วไป ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อสถานการณ์การครอบครองอาวุธปืนของบุคคลทั่วไปในประเทศไทย เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีต่างๆ ได้รับการพัฒนาทำให้มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว จึงทำให้อาวุธปืนที่ผลิตออกมามีความทันสมัยมีรูปแบบที่ซับซ้อนและมีความหลากหลายมากขึ้น รวมถึงการผลิตสิ่งประดิษฐ์ สิ่งของหรืออุปกรณ์บางชนิดคล้ายกับอาวุธปืน มีกลไกการใช้คล้ายอาวุธปืนเพียงแต่อาจขาดการทำลายล้างอาจจะไม่รุนแรงเท่าอาวุธปืน

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน การศึกษากฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศ พบว่า ไม่อนุญาตให้บุคคลครอบครองอาวุธปืนเพื่อวัตถุประสงค์การป้องกันตน (The Australian National Firearms Agreement, 1996; Act on the Safety Management of Gun Swords, and Explosives, 2018) มีเพียงประเทศนอร์เวย์อนุญาตให้บุคคลครอบครองอาวุธปืนเพื่อวัตถุประสงค์การป้องกันตนจากการประทุษร้ายจากสัตว์ร้ายเท่านั้น (Regulations on Weapons, Firearms, Weapon Parts and Ammunition of Norway, 2021) สำหรับกฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยอนุญาตให้บุคคลครอบครองและใช้อาวุธปืนเพื่อการป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน จะเห็นได้ว่ากฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศไม่อนุญาตให้บุคคลครอบครองอาวุธปืนเพื่อป้องกันตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากฎหมายในต่างประเทศคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมนั้น คือ ความสงบเรียบร้อยและปลอดภัยให้คนในสังคมมากกว่าสิทธิส่วนบุคคลหรือประโยชน์ส่วนบุคคล และเป็นการอุดช่องโหว่การเอาเหตุป้องกันตนมาใช้จนเกินความจำเป็น

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติผู้ขออนุญาตครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน กฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศบัญญัติให้บุคคลที่ยื่นขออนุญาตครอบครองอาวุธ มีและใช้อาวุธปืนต้องมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ และไม่มีโรคประจำตัวหรือมีประวัติติดยาเสพติด (Jae-hee, 2022; Simmons, 2011; Cullinan, 2017) ในขณะที่มาตรา 13(6) แห่ง

ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ กำหนดห้ามมิให้ออกใบอนุญาตแก่บุคคลเป็นนักวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน โดยไม่ได้ระบุโรคทางจิตหรืออาการทางจิตขั้นไหนที่เข้าหลักเกณฑ์การห้ามออกใบอนุญาตครอบครองและใช้อาวุธปืน ประเด็นต่อมาคือกฎหมายกฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศได้คุณสมบัติเพิ่มเติมสำหรับผู้ขออนุญาตครอบครองและใช้อาวุธปืนเพื่อวัตถุประสงค์การกีฬา เช่น เป็นสมาชิกสมาคมยิงปืนที่ลงทะเบียนตามกฎหมาย (The Australian National Firearm Agreement, 1996) และสำเร็จหลักสูตรอบรมกีฬายิงปืนตามกฎหมายกำหนด (Regulations on Weapons, Firearms, Weapon Parts and Ammunition of Norway, 2021) ในขณะที่พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ของประเทศไทยไม่ได้กำหนดข้อกฎหมายเพิ่มเติมพิเศษเพื่อวัตถุประสงค์การกีฬา ซึ่งอาจช่องโหว่กฎหมายข้อนี้อาจทำให้บุคคลทั่วไปเข้าถึงการครอบครองและใช้อาวุธปืนได้ง่ายขึ้น หรือแอบอ้างแทนวัตถุประสงค์แท้จริงในการขออนุญาต

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับจำนวนอาวุธปืนที่อนุญาตครอบครอง มีและใช้กฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศได้กำหนดจำนวนอาวุธปืนที่อนุญาตให้บุคคลทั่วไปครอบครองไว้อย่างชัดเจน ในขณะที่พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ บัญญัติเพียง “ใบอนุญาตนั้นให้ออกสำหรับอาวุธปืนแต่ละกระบอก” (มาตรา 9, พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490) เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดอย่างชัดเจนว่าอนุญาตให้บุคคลทั่วไปครอบครองอาวุธปืนได้จำนวนกี่กระบอก ทำให้ผู้รับใบอนุญาตบางคนครอบครองปืน 10 กระบอก หรือผู้รับใบอนุญาตบางคนครอบครองปืนมากกว่า 100 กระบอก สำหรับใช้ในวัตถุประสงค์เดียวกัน (วิชาญ น้อยโต, 2557) ซึ่งเกิดความจำเป็นและอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมโดยนำอาวุธปืนไปก่ออาชญากรรมรุนแรงมากขึ้น

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับความรู้ด้านการปลอดภัยในการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ของประเทศไทยไม่มีข้อกฎหมายการฝึกอบรมความรู้และความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้อาวุธปืน ในขณะที่กฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศมีข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการด้านความปลอดภัยในการครอบครองและใช้อาวุธปืน ซึ่งผู้ขออนุญาตต้องเข้ารับและสอบผ่านการฝึกอบรมด้านความรู้และมาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับอาวุธปืนเพื่อวัตถุประสงค์ ช่วยเพิ่มทักษะการใช้อาวุธปืนที่ถูกต้องและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลทรัพย์สินและสังคม (Act on Weapons, Firearms, Weapon Parts and Ammunition of Norway, 1961; The Australian National Firearms Agreement, 1996; Act on the Safety Management of Guns, Swords, and Explosives, 2018)

ปัญหากฎหมายและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนหลังออกใบอนุญาต

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ขออนุญาตครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน กฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศกำหนดระยะเวลาใบอนุญาตครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนไว้อย่างชัดเจน และเมื่อครบกำหนดผู้ครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน ต้องยื่นขอต่อใบอนุญาตต่อหน่วยงานราชการ ซึ่งการต่อใบอนุญาตครอบครอง ในขณะที่พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ.2490 มาตรา 23(3) กำหนดให้ใบอนุญาตการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนมีอายุตลอดเวลา ซึ่งการกำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุตลอดชีพย่อมก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการติดตามและตรวจสอบเพื่อควบคุมการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนให้เป็นไปอย่างเหมาะสมถูกต้อง

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนตามวัตถุประสงค์ กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศเกาหลีได้กำหนดให้ผู้ครอบครองอาวุธปืนทุกประเภทต้องติดตั้งระบบระบุตำแหน่งหรือจีพีเอส ที่อาวุธปืนที่ตนเองครอบครอง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการรายงานและระบุตำแหน่งของผู้ครอบครองอาวุธปืนและอาวุธปืนให้แก่เจ้าหน้าที่ทราบ เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่า การติดตั้งระบบดังกล่าวจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถทราบและตรวจสอบข้อมูลการใช้งานของผู้รับใบอนุญาตว่าถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือไม่ (Act on the Safety Management of Guns, Swords, and Explosives, 2018) ซึ่งถือเป็นการตรวจสอบและควบคุมทางอ้อมและลดภาระหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบการจัดเก็บอาวุธปืน กฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศมีบทบัญญัติที่เคร่งครัดเกี่ยวกับการจัดเก็บอาวุธปืนและกระสุนปืน การเก็บรักษาอาวุธปืนจะต้องแยกเครื่องกระสุนออกจากอาวุธปืน และต้องเก็บไว้ในตู้กันภัยที่ปิดสนิทหรือในห้องเก็บอาวุธที่ทำด้วยวัสดุที่มีความแข็งแรง หรือสถานที่เก็บอาวุธที่ได้รับ

ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

อนุมัติตามกฎหมาย สำหรับพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ยังไม่มีข้อกำหนดสำหรับมาตรฐานการจัดเก็บอาวุธปืนและชิ้นส่วนอาวุธปืนที่ปลอดภัย และไม่มีข้อกำหนดบัญญัติให้อำนาจหรือหน่วยงานใดเข้าตรวจสอบการจัดเก็บอาวุธปืน ซึ่งการจัดเก็บรักษาอาวุธปืนเป็นเรื่องสำคัญ เมื่อมีการเก็บรักษาอาวุธปืนอย่างปลอดภัยเพียงพอจะลดความเสี่ยงการเข้าถึงอาวุธปืนที่จะนำไปใช้ให้เกิดอันตรายต่อสังคม

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้สรุปได้ว่ากฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยยังมีปัญหาข้อกำหนดทั้งก่อนและหลังอนุมัติใบอนุญาตครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสามารถช่วยสนับสนุนงานวิจัยที่ผ่านมาที่ระบุว่ากฎหมายควบคุมอาวุธปืนเพียงฉบับเดียวของประเทศไทยยังคงไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมอาวุธปืน (สหพันธ์ หอมจันทร์, 2562; ชาดิซาย วิริยะเจริญกิจ และ สุรัสวดี แสนสุข, 2562; พรนัชชา ชวนชม, 2558; วิชาญ น้อยโต, 2557) และอาจเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้การก่ออาชญากรรมด้วยอาวุธปืนมีจำนวนมากขึ้น (Pornchookiet & Kanyajit, 2021) ดังนั้น มาตรการหรือข้อกำหนดบางมาตราของพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ.2490 จึงจำเป็นต้องปรับปรุงโดยเร่งด่วน (Pornchookiet & Kanyajit, 2021) โดยข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่าข้อกำหนดและมาตรการหลังอนุมัติใบอนุญาตครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนมีปัญหาอย่างมาก เนื่องจากระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยไม่มีข้อบัญญัติใดๆ ที่เอื้อต่อการตรวจสอบและควบคุมการครอบครอง มีและใช้อาวุธปืนทุกประเภท นอกจากนี้ การเปรียบเทียบและวิเคราะห์กฎหมายควบคุมอาวุธปืนในต่างประเทศและประเทศไทยทำให้สามารถสรุปข้อค้นพบที่แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมาอีกประเด็นหนึ่ง นั่นคืองานวิจัยที่ผ่านมาชี้ชัดว่า แนวความคิดควบคุมอาวุธปืนทั่วโลกมีเพียง 2 แนวทาง คือ การควบคุมอาวุธปืนอย่างเข้มงวด และการควบคุมอาวุธปืนอย่างเสรี (บงกช เอกกาญจนากร, 2557) แต่จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศเกาหลีใต้ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนอร์เวย์และประเทศไทยแล้ว ผู้วิจัยได้มีความเห็นแตกต่างกันออกไป คือ ผู้วิจัยเห็นว่าระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนทั่วโลกมีอยู่ 3 แนวทาง ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนอย่างเข้มงวด ดังเช่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลียและนอร์เวย์มีลักษณะที่ไม่อนุญาตให้ประชาชนครอบครองและใช้อาวุธปืนเพื่อการป้องกันตัวเอง ผู้วิจัยเห็นว่า ระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนอย่างเข้มงวดจะมุ่งเน้นที่ความปลอดภัยและความสงบสุขของสังคมอันเป็นประโยชน์สาธารณะมากกว่าการป้องกันตัวเองอันถือเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว

2) ระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนกึ่งเข้มงวดมีลักษณะสำคัญ คือ อนุญาตให้ประชาชนครอบครองและใช้อาวุธปืนเพื่อการป้องกันตัวเองได้ ซึ่งเห็นได้จากตัวอย่างได้จากกฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยที่อนุญาตให้ประชาชนครอบครองอาวุธปืนได้ เป็นที่สังเกตว่าระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนกึ่งเข้มงวดให้ความสำคัญทั้งประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ส่วนตัวโดยการให้สิทธิป้องกันตนโดยชอบ ระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนกึ่งเข้มงวดกำหนดจุดสมดุลระหว่างประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ส่วนตัว

3) ระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนอย่างเสรีมีลักษณะสำคัญที่มีข้อกำหนดสนับสนุนให้ประชาชนสิทธิครอบครองอาวุธปืนเพื่อป้องกันตนเองและป้องกันการรุกรานจากภายนอก (U.S. Constitution amend. II) ผู้วิจัยเห็นว่า ระบบกฎหมายควบคุมอาวุธปืนอย่างเสรีไม่ได้มุ่งเน้นที่ความปลอดภัยและความสงบสุขของสังคมอันเป็นประโยชน์สาธารณะ แต่กลับเน้นการป้องกันตัวเองอันถือเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งสังคมอาจมีความเสี่ยงที่ต้องเผชิญหน้ากับอาชญากรรมจากอาวุธปืนที่มีสถิติค่อนข้างสูง

ทั้งนี้ ผลจากการศึกษาที่พบว่า กฎหมายควบคุมอาวุธปืนของประเทศไทยยังขาดความชัดเจน ไม่ทันสมัย และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้เขียนจึงเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดหลังอนุมัติใบอนุญาตครอบครอง มีและใช้อาวุธปืน เป็นการเร่งด่วนเสียก่อน เนื่องจากระบบควบคุมและตรวจสอบหลังอนุมัติใบอนุญาตครอบครองอาวุธปืนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสร้างความปลอดภัยและความสงบสุขให้แก่ประชาชนและสังคม

ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2555). คู่มือปฏิบัติงานอาวุธปืน พ.ศ. 2555 เล่มที่ 1 (ฉบับปรับปรุง). สืบค้นจาก https://multi.dopa.go.th/ilab/work_manual/read9.
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2564). คำอธิบายกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 30. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ชาติชาย วิริยะเจริญกิจ และ สุรัสวดี แสนสุข. (2562). มาตรการควบคุมอาวุธปืนในประเทศไทย: ปัญหาและแนวทางแก้ไข. วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 6(2), 91-108.
- บงกช เอกกาญจนากร. (2557). ปัญหาเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืนในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระ นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรนัชชา ชวนชม. (2558). ปัญหากฎหมายควบคุมอาวุธปืน. การค้นคว้าอิสระ นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490.
- วิชาญ น้อยโต. (2557). มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการมีและใช้อาวุธปืนตามกฎหมายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน. การค้นคว้าอิสระ นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สหพัฒน์ หอมจันทร์. (2562). ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธปืนในประเทศไทย: ศึกษากรณีมาตรการทางกฎหมายอาญากับมาตรการทางกฎหมายการคลัง. วารสารวิชาการอาชีวศึกษาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 5(1), 54-67.
- สำนักงานศาลยุติธรรม. (ม.ป.ป.). ผลการดำเนินงานด้านคดีของศาลยุติธรรมประจำปีงบประมาณ. สืบค้นจาก <https://oppb.coj.go.th/th/content/category/articles/id/8/cid/2088>.
- Act on the Safety Management of Guns, Swords, and Explosives*. (2018). Retrieved from https://elaw.klri.re.kr/eng_mobile/viewer.do?hseq=48539&type=new&key=.
- Act on Weapons, Firearms, Weapon Parts and Ammunition of Norway*. (1961). Retrieved from <https://app.uio.no/ub/ujur/oversatte-lover/data/lov-19610609-001-eng.html>.
- Amnesty International. (n.d.). *Gun Violence*. Retrieved from www.amnesty.org/en/what-we-do/arms-control/gun-violence/.
- Cullinan, B. (2017). *Firearms and Reporting Obligations*. Retrieved from www.migabulletin.com.au/casestudy/firearms-and-reporting-obligations/.
- Jae-hee, C. (2022). *Could South Korea's Gun Control Offer Any Lessons?*. Retrieved from <https://asianews.network/could-south-koreas-gun-control-offer-any-lessons/>.
- Pornchookiet, E., & Kanyajit, S. (2021). The Strategies to Control and Manage the Homemade Gun in Thailand. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 12(11), 3180-3188.
- Regulations on Weapons, Firearms, Weapon Parts and Ammunition of Norway*. (2021). Retrieved from <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2021-05-07-1452>.
- Simmons, A. (2011). *In Norway Gun Ownership is Common; Violence and Homicide are not*. Retrieved from www.latimes.com/archives/la-xpm-2011-jul-23-la-naw-norway-gun-policy-20110724-story.html.
- Suriyavorapunt, A. (2018). The Development of Appropriate Gun Control Measures for Thailand: District Chief and Police Perspectives. *International Journal of Crime, Law and Social Issues*, 5(1), 12-26.
- The Australian National Firearms Agreement*, February 1, 2017, <https://www.gunpolicy.org/documents/7012-australia-national-firearms-agreement-2017/file>.

ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2566)

The Standard Team. (2565). ย้อนรอย 4 เหตุการณ์ใช้อาวุธเป็นก่อเหตุสะเทือนขวัญ. สืบค้นจาก <https://thestandard.co/4-gun-fires-situation/>.

U.S. Constitution Amend. II. Retrieved from <https://constitution.congress.gov/%20constitution/amendment-2/>.

World Population Review. (2023). *Gun Deaths by Country 2023*. Retrieved from <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/gun-deaths-by-country>.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2023 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).